

Obsah

Úvod	5
I. GENEZE A TEOLOGIE IKONY	11
1. Dějiny ikony	12
Původ ikony.....	12
<i>Obraz u prvotních křesťanů</i>	12
<i>Obraz v judaismu</i>	13
<i>Obraz u Řeků</i>	14
<i>Role obrazu v římském císařství</i>	15
<i>První křesťané a obraz</i>	18
Umění katakomb	19
Umění konstantinovské církve.....	21
První odpůrci obrazu	25
Quinisextum neboli trullský koncil (691)	27
První obrazoborecké období	30
Konstantin V. a sněm v Hierii	35
Obnova svatých obrazů (780–813)	37
<i>Libri Carolini</i> a frankfurtský koncil	38
Oživení obrazoborectví (813–842)	41
Vítězství ortodoxie (843)	44
Bilance obrazoborecké krize	46
2. Prvky teologie ikony	52
Tradiční nauka	52

Obrazoborecké argumenty	53
Ortodoxní kult obrazu	55
Předobraz a hypostaze	56
Předobraz a přítomnost.....	59
Konečné vyvrácení obrazoborectví	62
3. Jazyk Byzance	66
Byzantská společnost	66
<i>Aristokracie</i>	67
<i>Církev</i>	69
<i>Císař</i>	71
Náboženské vidění	73
<i>Kontemplace a askeze</i>	76
<i>Bohoslužba</i>	77
<i>Obraz</i>	79
<i>Proměněný člověk</i>	80
<i>Obraz a skutečnost</i>	85
4. Ikony a literární žánry	86
Panegyrický model.....	88
Epický model	90
Dramatický model	93
Model teologického pojednání	95
5. Teorie obrazu	100
Obraz jako znak	101
Obraz jako účast na božském	104
II. PRVKY ESTETIKY	109
6. Geometrické struktury	113
Proporce	113
Geometrické struktury pro polopostavy	115
<i>Trojúhelník</i>	115
<i>Svatozář</i>	116
Geometrické struktury pro celé postavy: čtverce a kruhy.....	122
Geometrické struktury pro ikony svátků: kříž, mřížka, kruh	128

<i>Kříž</i>	131
<i>Mřížka</i>	131
<i>Kruh</i>	133
7. Proporce lidského těla	138
Byzantský modul	139
Proporce těla	142
Proporce obličeje: teorie tří kruhů	145
8. Ikona a zákony perspektivy	152
Různé systémy	154
<i>Lineární perspektiva</i>	154
<i>Perceptivní perspektiva</i>	158
<i>Axonometrická perspektiva</i>	159
<i>Obrácená perspektiva</i>	160
Zkoumání různých ikon	161
1. <i>Žvěstování</i>	163
2. <i>Žáštitá přesvaté Bohorodičky</i>	163
3. <i>Představení v chrámu</i>	165
4. <i>Vzkříšení Lazara</i>	167
9. Teorie obrácené perspektivy	170
Vědecký aspekt perspektivy	170
<i>L. F. Žugin: „dynamický“ prostor</i>	171
<i>B. V. Raušenbach: složky uměleckého díla</i>	177
Kulturní aspekt perspektivy	179
<i>P. A. Michelis: pocit prostoru</i>	180
<i>Konrad Onasch: perspektiva významová a perspektiva epická</i>	182
Závěr	184
10. Svět barev	187
1. Zdroje byzantského symbolismu	188
2. Barvy a jejich významy	191
<i>Bílá</i>	191
<i>Modrá</i>	195
<i>Červená</i>	196
<i>Purpur</i>	199
<i>Zelená</i>	200
<i>Hnědá</i>	201

Černá	202
Žlutá	202
Závěr	203
3. Kompozice barev	203
Polychromie	204
Kolorismus	206
Ikona a teorie barev	207
11. Světlo	209
Antické kořeny byzantského umění	210
Patristické myšlení	212
Pseudo-Dionysiova nauka	214
Dionysiův vliv na ikonopis	218
Světlo přirozené a světlo duchovní	220
Vliv hesychastického sporu	226
Teofan Řek a Rublev	227
Vlastní světlo ikon	230
III. TECHNIKA IKONY.....	233
12. Technické přípravy	234
1. Deska	234
Rám	235
Svlaky.....	236
2. Klih	237
3. Plátno	237
4. Levkas.....	239
5. Podkresba (nákres)	240
6. Zlacení	243
Olejové zlacení	244
Zlacení na podkladu z přírodní hlíny (bolu)	244
Práškové zlato	245
Zlacení po nalakování	246
7. Barvy	246
1) Barvy minerální	247
2) Organické barvy	247
Pigmenty	248
8. Vaječná tempera	256

13. Psaní ikony	260
1. První vrstvy malby (открытие иконы)	260
2. Dokončovací práce (s výjimkou inkarnátu) (доличное письмо)	261
<i>Prosvětlování šrafurami</i>	264
<i>Zlaté šrafy, inokop (assist)</i>	264
3. Inkarnát	266
<i>Základní inkarnát</i>	266
1) <i>Plav (rus. плавь), prosvětlování plynulými přechody světla a stínu</i>	268
2) <i>Otborka (rus. отборка), prosvětlování šrafurami</i>	269
3) <i>Priplesk (rus. приплеск), rozsvěcování ředěním</i>	270
4) <i>Kombinovaný postup (rus. комбинированный прием вохрения)</i>	270
<i>Dokončení inkarnátu</i>	271
4. Dokončení ikony	272
5. Nápis	274
6. Lakování	275
Krátké shrnutí etap psaní	277
14. Paleta starých ikonopisců	284
Běloba	285
Okr	287
Žluť	287
Červeň	288
Zeleň	289
Modř	290
Čerň	292
Složené barvy	292
15. Technika a styl starých ikonopisců	294
Řecká technika	294
Ruská technika	298
Závěr	303
Slovo k českému čtenáři na závěr	307
<i>Jan Andres</i>	
Slovníček ikonopisecké terminologie českého vydání	313
<i>Pavel Ambros</i>	

Bibliografie	343
Seznam barevných reprodukcí	347
Věcný rejstřík.....	351
Jmenný rejstřík	365
Rejstřík biblických odkazů	373